

Tietoa eräiden rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvistä yleisistä riskeistä

Voimassa 1.3.2024 alkaen

Johdanto

Tämä tiedote on tarkoitettu asiakkaille, jotka käyvät kauppaa johdannaisilla ja valuutoilla tai tekevät arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia. Tiedotteen tarkoitus on auttaa ymmärtämään näihin tuotteisiin liittyvät riskit.

Johdannaiset ovat rahoitusvälineitä, joiden arvo perustuu niiden kohde-etuuteen. Kohde-etuutena voivat olla esimerkiksi korot, valuuttakurssit, osakkeet, hyödykkeet tai mitkä tahansa muut rahoitus- tai taloudelliset edut tai oikeudet.

Tässä tiedotteessa johdannaisilla tarkoitetaan OTC-johdannaisia ja tiettyjä sellaisia johdannaisia, jotka on sidottu pörssikaupankäynnin kohteena oleviin johdannaisiin, mukaan lukien swapit, termiinit ja futuurit minkä tahansa tyyppisin kohde-etuuksin.

Arvopapereilla toteutettavassa rahoitustoimessa osapuoli siirtää arvopaperin tai arvopaperikorin omistuksen toiselle osapuolelle tietyksi ajaksi

vastineeksi käteisen tai muun vakuutena toimivan omaisuuden luovutusta vastaan.

Tässä tiedotteessa ei kuvata kaikkia riskejä ja muita merkittäviä seikkoja, jotka liittyvät valuutta- ja johdannaiskauppaan tai arvopapereilla toteutettaviin rahoitustoimiin. Huomioon ottaen riskit asiakkaan tulisi ryhtyä tällaisiin transaktioihin vain, mikäli asiakas ymmärtää niitä koskevien sopimusten luonteen ja sen, missä määrin asiakas altistuu riskeille.

Tuotekohtaisissa esitteissä on lisää tietoa swapeista, optioista ja termiineistä sekä niiden eri kohde-etuuksista. Esitteitä on saatavilla osoitteessa www.danskebank.fi.

Ennen kaupankäyntiä

Valuutta- ja johdannaiskauppaan sekä arvopapereilla toteutettaviin rahoitustoimiin voi liittyä merkittäviä riskejä. Riskit riippuvat transaktion tyyppistä ja kohde-etuuden luonteesta.

Sinun tulisi harkita tarkkaan, sopiiko kaupankäynti sinulle huomioon ottaen kokemuksesi, tavoitteesi, taloudelliset resurssisi ja muut asiaankuuluvat seikat. Mikäli tarvitset apua, ole yhteydessä sopiviin neuvonantajiiin.

Koska olemme markkinaehtoisesti toimiva vastapuolesi valuutta- ja johdannaiskaupoissa tai arvopapereilla toteutettavissa rahoitustoimissa, ovat etumme niissä vastakkaiset. Olet siksi yksin vastuussa riskeistä, jotka liittyvät tekemiisi valuutta- ja johdannaiskauppoihin sekä arvopapereilla toteutettaviin rahoitustoimiin.

Valuutta- ja johdannaiskauppoja sekä arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia voi käyttää sijoittamiseen, rahoittamiseen ja taloudellisilta riskeiltä suojautumiseen. Se, onko tällainen liiketoimi sinulle sopiva, riippuu muun muassa siitä, onko tarkoituksenasin suojautua, rahoittaa vai sijoittaa ja sijoitusprofiilistasi. Erilaisilla rahoitusvälineillä on

erisuuruiset riskit ja ennen kuin päätät käydä kauppaa niillä, sinun pitäisi olla tietoinen ainakin seuraavista riskeistä:

Markkinariski

Markkinariski tarkoittaa tappion riskiä, joka johtuu siitä, että kohde-etuuden arvo muuttuu epäedullisesti valuutassa tai johdannaisessa taikka arvopapereilla toteutettavissa rahoitustoimissa tai niiden yhteydessä siirrettävissä rahoitusvälineissä. Myös epäedulliset muutokset kohde-etuuksien volatilisiteetissa tai korrelaatioissa tai niiden suhteissa voivat myötävaikuttaa tappioiden syntymiseen.

Valuutta- ja johdannaiskaupan markkinariski voi kasvaa, jos johdannaiseen sisältyy vivutusta tai monimutkaisia takaisinmaksukaavoja. Tällöin suhteellisen pienetkin muutokset kohde-etuuden tai muiden markkinatekijöiden hinnoissa tai tasoissa voivat altistaa kaupan huomattavalle arvonmuutokselle. Näitä vaikuttavia tekijöitä ovat vivutuksen lisäksi muun muassa kertoimet, optioiden kaltaiset takaisinmaksuehdot ja knock-in- tai knock-out-ehdot.

Luottoriski

Luottoriski tarkoittaa riskiä siitä, että vastapuoli ei maksukyvyyttömyyden tai muun laiminlyönnin vuoksi noudata sopimuksenmukaisia maksuvelvollisuuksiaan.

Luottoriskin takia sinun ja meidän (ja mahdollisen takaajasi) luottokelpoisuus on otettava huomioon valuutta- tai johdannaiskauppaa taikka arvopapereilla toteutettavaa rahoitustoimea solmittaessa tai niiden ehtoja sovittaessa ja sillä on vaikutus liiketoimen hinnoitteluun.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski tarkoittaa tappioriskiä, joka johtuu likviditeetin riittämättömyydestä tietyllä markkinalla, esimerkiksi kun markkinoilla on hyvin pieni määrä aktiivisia toimijoita. Tyyppisiä merkkejä tästä ovat osto- ja myyntitarjousten suuret erot ja hyvin pieni kauppajen määrä tuotteella tai markkinalla.

Riskinä on, että kohde-etuuden markkinahinta muuttuu harvoin mutta paljon kerrallaan. Tämän vuoksi tiettyä liiketoimea voi olla mahdotonta lainkaan purkaa tai siirtää sopivaan aikaan suurin piirtein odottamaasi hintaan.

Likviditeettiriskiä arvioidessa tulee ottaa huomioon se, että liiketoimi voidaan irtisanoa, muuttaa tai siirtää ainoastaan sopimuksen ehtojen mukaisesti tai molempien osapuolten suostumuksella. Jos suostumustamme edellytetään, voimme olla antamatta sitä eri syistä eikä meidän tarvitse paljastaa näitä syitä sinulle. Lisäksi vaikka markkinatakaajat tai välittäjät voivat tarjota viitteellisiä hintoja tai keskihintaan perustuvia

hintatarjouksia, ei ole takeita siitä, että joku toinen välittäjä olisi valmis hyväksymään johonkin sinun ja meidän väliseen liiketoimeen liittyvien oikeuksiesi ja velvollisuuksiesi siirron.

Näin ollen sinun ei välttämättä ole mahdollista muuttaa, irtisanoa tai siirtää liiketoimeesi liittyviä oikeuksiasi ja velvollisuuksiasi tai riskejäsi ennen sen päättymispäivää.

Hinnoitteluriski

Monimutkaisten valuutta- ja johdannaiskauppojen sekä arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien hinnoittelu voi perustua erilaisille oletuksille ja matemaattisille malleille. Hinnoitteluriski tarkoittaa riskiä, etteivät nämä mallit ota markkinaolosuhteita riittävän tarkasti huomioon ja siitä seuraava väärinhinnoittelu aiheuttaa tappion.

Operatiivinen riski

Tässä yhteydessä operatiivinen riski voi tarkoittaa monenlaisia riskejä, kuten valuutta- ja johdannaiskauppoihin ja arvopapereilla toteutettaviin rahoitustoimiin liittyvien toimintatapojen, järjestelmien tai valvonnan puutteista tai virheistä johtuvia riskejä.

Tällaisia operatiivisia riskejä voi sisältyä muun muassa

- riskien ja sopimuksen mukaisten oikeuksien ja velvollisuuksien kirjaamiseen, valvontaan ja kvantifointiin
- maksujen ja toimitusten suorittamiseen
- oikeuksien, esimerkiksi optio-oikeuksien, käyttämiseen ennen niiden voimassaolon päättymistä niiden ehtojen mukaisesti
- tietojen säilyttämis- ja raportointivaatimusten ja muiden viranomaisvaatimusten noudattamiseen
- inhimillisten ja tietokonejärjestelmien virheiden havaitsemiseen

Operatiivisista riskeistä johtuvat tappiot voivat olla huomattavia, jopa koko liiketoimen arvoa vastaavia, esimerkiksi kun rahanarvoinen ("in-the-money") optio jää toteuttamatta ennen määräaika.

Oikeudelliset ja dokumentaatioon liittyvät riskit

Oikeudelliset ja dokumentaatioon liittyvät riskit tarkoittavat muun muassa siitä aiheutuvaa riskiä, ettei liiketoimea ja/tai siihen liittyvää puitesopimusta voida lain mukaan panna täytäntöön, tai että osapuolten toiminta rikkoo sovellettavia lakeja ja määräyksiä.

Puitesopimukset

Johdannaiskauppoihin liittyviin puitesopimuksiin voi sisältyä ehtoja erilaisista laiminlyönneistä, joiden nojalla osapuoli, joka ei ole syyllistynyt laiminlyöntiin, voi irtisanoa kaikki tai osan puitesopimuksen alaisista

kaupoista. Jos syyllistyt puitesopimuksen mukaiseen laiminlyöntiin, meillä ei ole velvollisuutta ottaa sinun etuasi huomioon, kun päätämme, irtisanommeko ja milloin johdannaisopimuksen.

Kriisissä oleville rahoituslaitoksille, kuten pankeille, on olemassa EU:n lainsäädäntöön perustuvia säännöksiä elvytys- ja kriisinratkaisumenettelyistä, joita sovelletaan tietyissä tapauksissa konkurssimenettelyn sijaan. Kansallinen kriisinratkaisuviranomainen voi ryhtyä erilaisiin ennaltaehkäiseviin toimiin, varhaisen vaiheen toimiin tai kriisinratkaisutoimiin, jotka voivat rajoittaa mahdollisuksiasi irtisanoa puitesopimus tai muuten käyttää sen mukaisia oikeuksiasi. Tämän lisäksi kriisinratkaisuviranomaisella on tietyissä tilanteissa käytettävissään useita kriisinratkaisuvälineitä ja -valtuuksia, mukaan lukien oikeus käyttää niin sanottua bail-in-valtuutta, joka tarkoittaa esimerkiksi kriisissä olevan laitoksen tietynlaisten vastuiden alaskirjausta, maksamisen siirtämistä myöhemmäksi ja/tai muuntamista muun tyyppisiksi, esimerkiksi osakkeiksi.

Rahoituslaitoksien elvytys- ja kriisinratkaisumenettelyt sisältävät kuitenkin suojan, jonka mukaan vaikeuksissa olevan laitoksen vastapuolille ei voi aiheutua tappioita, jotka olisivat suurempia kuin mitkä niille aiheutuisivat laitoksen konkurssista.

Verotus

Valuutoilla ja johdannaisilla tehtäviin kauppoihin ja arvopapereilla toteutettaviin rahoitustoimiin sovelletaan tiettyjä verotusmääräyksiä. Sovellettavat määräykset riippuvat

- sopimuksen tyyppistä
- siitä, oletko luonnollinen vai oikeushenkilö
- toteutetaanko selvitys kohde-etuus toimittamalla

Verotusmääräysten monimutkaisuudesta johtuen suosittelemme, että konsultoitte kirjanpitäjää, veroneuvojaa tai muuta ammattimaista neuvonantajaa verotus- ja kirjanpitoasioissa ennen valuutta- ja johdannaisopimusten taikka arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien tekemistä.